

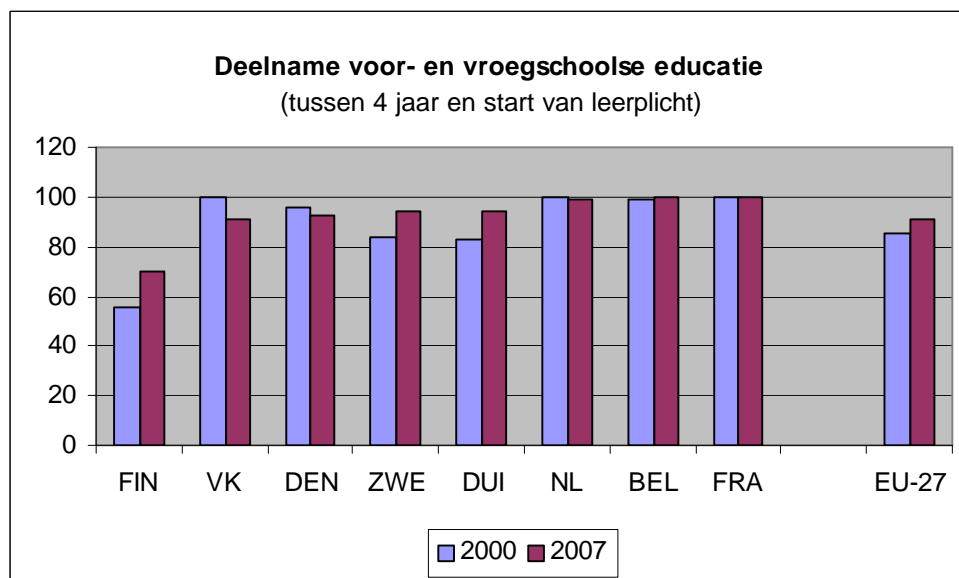
ANNEX

Voortgangsrapportage Onderwijs en Opleiding 2010 Beschrijving prestaties Nederland en andere lidstaten op EU benchmarks

1. Deelname voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

De Nederlandse waarde voor de indicator geeft het aandeel 4-jarigen in groep 1 of 2 van de basisschool weer. De EU-indicator meet dus niet de deelname van jonge kinderen aan VVE programma's in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven.

Nederland heeft met Frankrijk en België de hoogste score op deze indicator: een deelname van bijna 100%. In de meeste vergelijkingslanden is deelname aan onderwijs pas verplicht vanaf 6 of 7 jaar, maar ook deze landen hebben, met uitzondering van Finland, een hoge deelname aan voorschools onderwijs. Opgemerkt wordt dat er grote culturele verschillen bestaan tussen lidstaten in de voor- en vroegschoolse educatie van jonge kinderen. Zoals gezegd meet de EU-indicator niet de Nederlandse deelname aan VVE programma's. Daar komt bij dat zorg en educatie op deze jonge leeftijd internationaal geen scherp afgebakende begrippen zijn. Het is waarschijnlijk dat de cijfers van de verschillende landen door dergelijke culturele en definitieproblemen beïnvloed worden.

2. Voortijdig schoolverlaten

(EU-definitie: aandeel 18 - 24 jarigen zonder startkwalificatie en niet in opleiding)

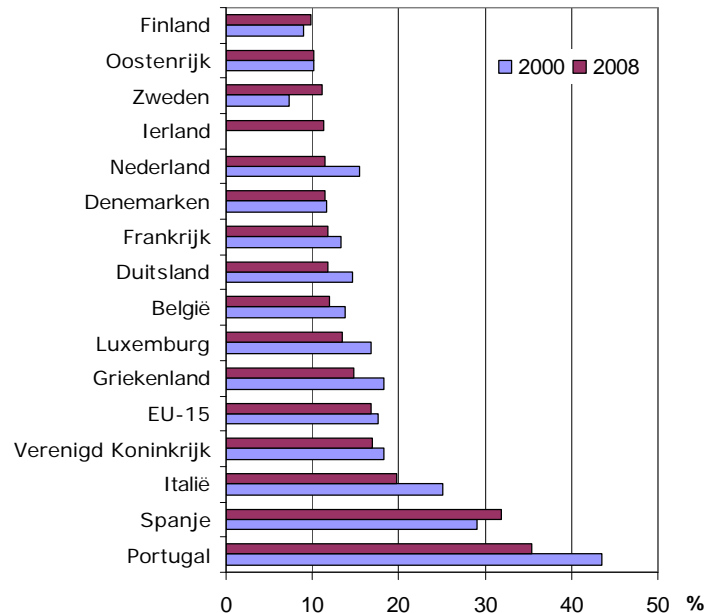
Nederland heeft het aandeel van voortijdig schoolverlaters teruggedrongen van 15,4% in 2000 tot 11,4% in 2008. Dit is gemeten naar de Europese definitie. Het gaat dus over de totale groep (oude en nieuwe) voortijdig schoolverlaters tussen de 18 en 25 jaar ten opzichte van alle jongeren in die leeftijdscategorie.

Nederland realiseert een grote relatieve afname in acht jaar tijd en heeft in Europees verband een laag niveau, zie onderstaande figuur. Het aandeel jongeren dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat, is in Nederland 5%-punt lager dan het gemiddelde van 15 EU-lidstaten.

In Europees verband was afgesproken om het aandeel van jongeren van 18 tot 25 jaar dat geen onderwijs volgt en geen startkwalificatie heeft, te halveren in de periode van 2000 tot 2010. De Raad van de Europese Unie heeft vorig jaar besloten de periode te verlengen tot 2020.

Totale groep (%) voortijdig schoolverlaters

bron: Eurostat

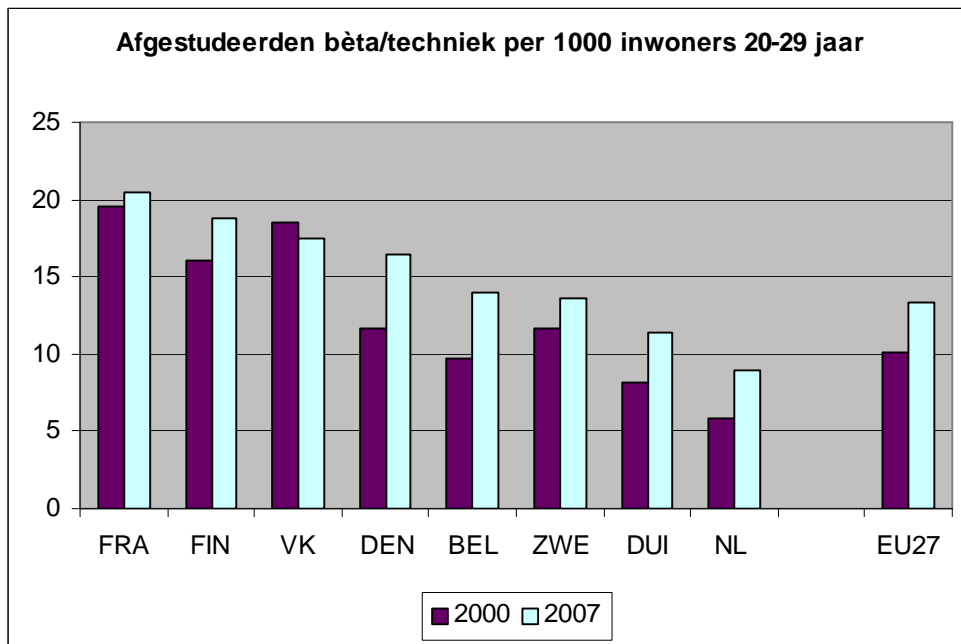
3. Afgestudeerden bèta/techniek in het hoger onderwijs

Het aandeel afgestudeerden bèta/techniek per 1000 inwoners van 20 t/m 29 jaar ligt in Nederland met 8,9% beduidend lager dan het Europees gemiddelde en dan het aandeel in omliggende landen. Toch is tussen 2000 en 2007 het absolute aantal afgestudeerden in bèta/techniek in Nederland met zo'n 40% sterk gegroeid.

De nationale doelstelling van 6,7% in 2010 is dan ook al ruimschoots gehaald. Hoewel in alle vergelijkingslanden sprake is van groei, is het Nederlandse aandeel sterker gegroeid dan in omliggende landen.

Nederland heeft de ambitie om in 2010 15% meer uitstroom te realiseren in bèta/technische opleidingen. De afgelopen jaren hebben instellingen, scholen en het Platform Bèta Techniek goede resultaten geboekt als het gaat om het enthousiasmeren van leerlingen en het vergroten van de in- en uitstroom van studenten. Zo is de instroom in 2009 met 20% toegenomen t.o.v. 2000. De uitstroom laat ook een stijging zien. In vergelijking met 2000 is de uitstroom met 6% toegenomen. Voor de snijvlakopleidingen (opleidingen die voor meer dan 50% bestaan uit bèta/techniek vakken) is de instroom met maar liefst 89% toegenomen en de uitstroom met 14%.

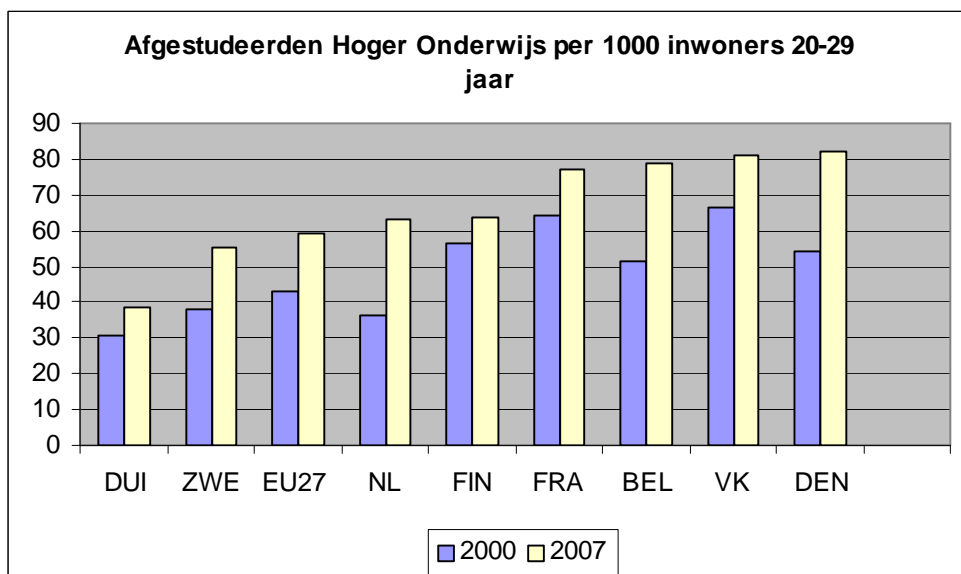
Het komend jaar staat de verduurzaming en verankering van deze resultaten op de agenda; resultaten moeten behouden blijven en niet verloren gaan.

4. Aandeel afgestudeerden in het hoger onderwijs per 1000 inwoners van 20-29 jaar

Het aantal gediplomeerden in een bachelor-, of masterstudie in het hoger onderwijs ligt in Nederland op 63 per 1000 inwoners in de leeftijdscategorie 20-29. Dit is boven het EU-gemiddelde en ook hoger dan in Duitsland en Zweden. In Frankrijk, België, het Verenigd Koninkrijk en Denemarken heeft zo'n 80 per 1000 inwoners van 20 t/m 29 jaar een opleiding in het hoger onderwijs afgerond.

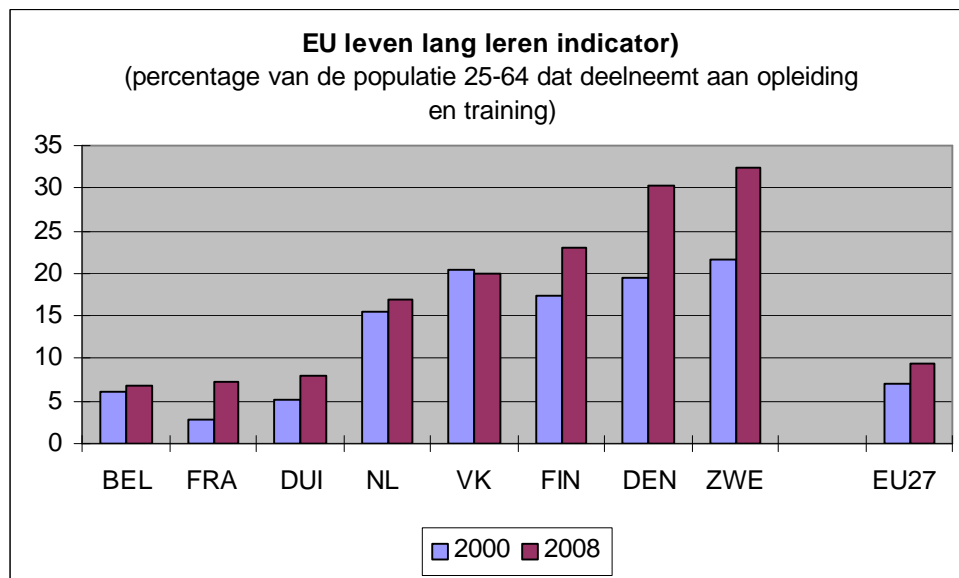
In de EU is het aantal afgestudeerden in het hoger onderwijs per 1000 inwoners van 20-29 jaar tussen 2000 en 2007 met meer dan een derde toegenomen. Dit wordt niet alleen veroorzaakt door een absolute toename in het aantal afgestudeerden, maar voornamelijk doordat het aantal inwoners in de leeftijdscategorie 20-29 jarigen kleiner wordt. Ook in Nederland is deze bevolkingsgroep de afgelopen jaren in aantal afgenomen. De toename in het aandeel hoger afgestudeerden is zichtbaar in alle vergelijkingslanden, maar Nederland behoort tot een van de sterkste groeiers.

5. Deelname aan Leven Lang Leren

(EU-definitie: percentage van de volwassen bevolking van 25-64 dat deelneemt aan onderwijs en training in de 4 weken voorafgaand aan de enquête)

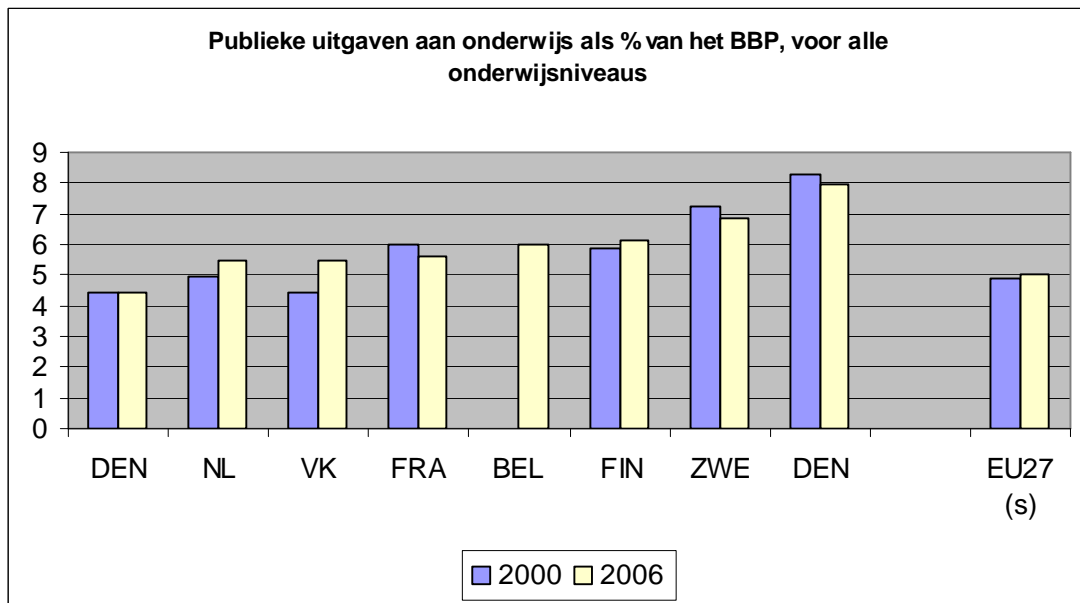
Nederland scoort bovengemiddeld op deze indicator. Ten opzichte van de belangrijkste vergelijkingslanden staat Nederland in de ranking echter onder de Scandinavische landen en het Verenigd Koninkrijk. De internationale vergelijkbaarheid van deze indicator is, vanwege definitiekwesties en meetverschillen, nog niet optimaal. Daarom is de ontwikkeling in de tijd waardevoller dan de internationale ranking: Nederland heeft tussen 2000 en 2008 lichte vooruitgang geboekt, maar de nationale doelstelling van 20% nog niet gehaald. De Scandinavische landen stonden al hoog en hebben hun voorsprong vergroot. Het Verenigd Koninkrijk is achteruit gegaan. Buurlanden België, Duitsland en Frankrijk stonden en staan laag, maar ook zij hebben vooruitgang geboekt.

6. Publieke uitgaven aan onderwijs als % van het BBP

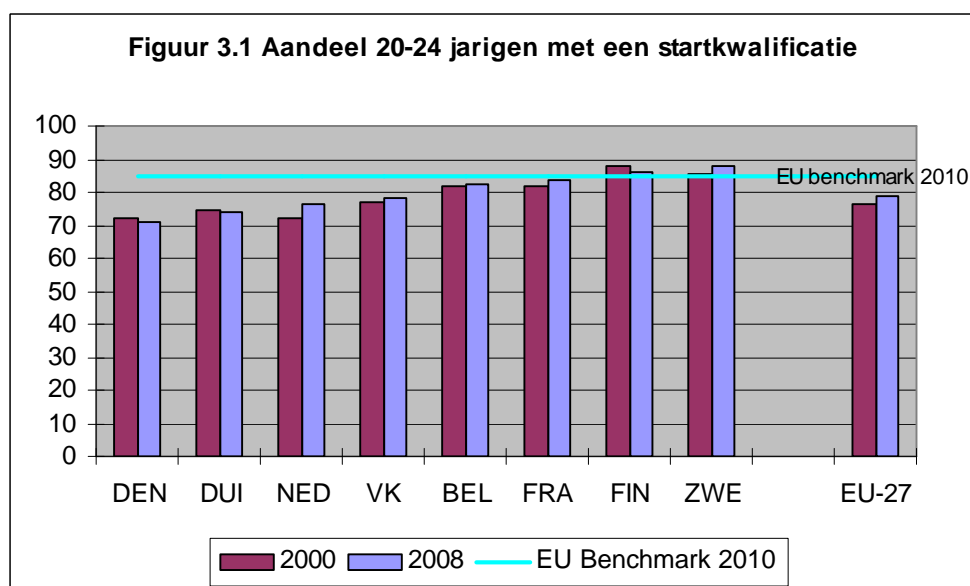
De totale publieke uitgaven aan onderwijs in 2006 bedragen in Nederland 5,46 procent van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en zijn daarmee hoger dan het Europese gemiddelde van 5,05 procent van het BBP. De uitgaven betreffen alleen de publieke uitgaven aan onderwijs, dit is inclusief subsidies aan huishoudens (vooral studiefinanciering). In september 2009 heeft het kabinet de brief 'Naar een robuuste kenniseconomie'¹ aan de Tweede kamer aangeboden. De brief toont de Nederlandse kennisinvesteringsquote (KIQ) in internationaal perspectief. De kennisinvesteringsquote weerspiegelt het totaal van publieke en private investeringen aan onderwijs en onderzoek, dus niet alleen de publieke uitgaven aan onderwijs. De publieke component in de KIQ is met 5,7 procent hoger dan het OESO-gemiddelde van 5,5 procent van het BBP. De private component in de kennisinvesteringsquote ligt met 1,8 procent ruim onder het OESO-gemiddelde van 2,4 procent. Dit is volledig toe te schrijven aan de relatief lage private R&D uitgaven.

¹ Naar een robuuste kenniseconomie, 2009 (<http://parlis.nl/pdf/kamerstukken/KST134797.pdf>)

7. Aandeel 20-24 jarigen met een startkwalificatie

Het aandeel 20-24 jarigen met een startkwalificatie is in Nederland sinds 2000 toegenomen. Desondanks blijft Nederland met ruim 76% iets achter bij het Europees gemiddelde van 78%. Nederland presteert, op Denemarken en Duitsland na, ook minder goed dan de belangrijkste vergelijkingslanden. De score op deze indicator is sterk afhankelijk van de organisatie van het onderwijsstelsel en het gemak waarmee diploma's worden verworven. Zo worden in de leeftijdsgroep 20-24 jaar leerlingen die nog in mbo-4 zitten niet in deze indicator geteld, maar zijn zij wel op weg dit diploma te behalen. Uiteraard bestaat er een relatie tussen uitval en percentage gediplomeerden. Hoe minder uitvallers, hoe hoger het aantal jongeren met een startkwalificatie. Het kabinet zet met het project 'Aanval op de schooluitval' dan ook fors in op het voorkomen van schooluitval.

8. Aandeel vrouwelijke Mathematics, Science en Technology (MST) afgestudeerden

Gemiddeld is in alle Europese landen het aandeel vrouwen onder de bèta-afgestudeerden minder dan de helft. Mannen domineren in deze afstudeerrichting. Maar in Nederland ligt het aandeel vrouwen met bijna 19% procent in 2007 ruim onder het Europees gemiddelde. En ook fors lager dan in de ons omringende andere landen.

Tussen 2000 en 2007 is het aandeel vrouwen onder bèta/techniek afgestudeerden in Nederland licht toegenomen. Deze toename is vergelijkbaar met de Europees gemiddelde toename, maar met name Denemarken en Duitsland laten in dezelfde periode een veel sterkere stijging zien.

